

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นศาสนาประจำชาติ พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาอบายมุข และสิ่งเสพติด ประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง การทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี บอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาได้อย่างถูกต้อง แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เห็นคุณค่าของการสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติเป็นพื้นฐานสมาธิในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ติดตาม เลือกรับ และใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อภิปรายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม การแสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ

อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบันและผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ การอภิปราย การสรุปความรู้เป็นข้อมูลของตนเอง การฝึกปฏิบัติ รวมถึงการใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคม และสามารถปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลต่อการพัฒนาตนเอง สังคม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/6	ป.6/5, ป.6/7, ป.6/8, ป.6/9
มฐ. ส 1.2	ป.6/1, ป.6/2, ป.6/4	ป.6/3
มฐ. ส 2.1	ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/5	ป.6/4
มฐ. ส 2.2	ป.6/1, ป.6/3	ป.6/2
มฐ. ส 3.1	ป.6/1, ป.6/2	ป.6/3
มฐ. ส 3.2	ป.6/2	ป.6/1
มฐ. ส 5.1	ป.6/1, ป.6/2	
มฐ. ส 5.2	ป.6/2	ป.6/1, ป.6/3
	20 ตัวชี้วัด	11 ตัวชี้วัด

รวม 31 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป.6

 เวลา 80 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนากับการดำเนินชีวิต	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสตร์ชาติตนนับถือตามกำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/3 เห็นคุณค่าและประเพณีตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/4 วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามกำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/6</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>พระพุทธศาสนามีความสำคัญในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรมไทย เป็นหลักในการพัฒนาชาติ มีพระรัตนตรัยเป็นองค์ประกอบสำคัญทุกคนจึงควรแสดงความเคารพพระรัตนตรัยอย่างเหมาะสมและปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีสติและมีความสุข รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาอบายมุข ปัญหาสิ่งเสพติด ดังนั้นพุทธศาสนิกชนทุกคนควรปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เมื่อต้องเข้าร่วมพิธีอย่างมีมรรยาท หากเป็นชาวพุทธควรแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และเข้าร่วมในศาสนาพิธีและพิธีกรรมในกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาในโอกาสที่เหมาะสมและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามแนวทางของพระพุทธ-</p>	25

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจัดการ เจริญปัญญา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิใน พระพุทธรูปหรือการ พัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.6/1 อธิบายความรู้เกี่ยวกับ สถานที่ต่าง ๆ ใน ศาสนสถานและปฏิบัติ ตนได้อย่างเหมาะสม</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.6/2 มีมรรยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่ กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.6/4 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ ตนนับถือ</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/5 ชื่นชมการทำความดีของ บุคคลในประเทศตาม หลักศาสนา พร้อมทั้ง บอกแนวปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิต</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุข และสิ่งเสพติด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/8</p>		<p>ศาสนา หมั่นศึกษาและนำ คุณธรรมอันเป็นแบบอย่าง ของพุทธสาวก ชาดก ศาสนิกชนตัวอย่างไป ประยุกต์ ปฏิบัติ และ พัฒนาจิต เช่นเดียวกับ พุทธศาสนสุภาษิตที่มีคติ เตือนใจสามารถนำไปเป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต ให้ประสบความสำเร็จและ มีความสุขได้เช่นเดียวกัน และเนื่องจากประเทศไทย มีผู้นับถือศาสนาแตกต่าง กันหลายศาสนา ดังนั้น ทุกคนจึงควรให้ความ เคารพหลักธรรมของ ศาสนาอื่นอย่างเหมาะสม เพื่อให้ทุกคนในชาติ สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างมีความสุข</p>	

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.6/9 อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.6/3 อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง</p>			
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่ของพลเมืองดี	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.6/1 ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.6/3 แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.6/5</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>กฎหมายเป็นข้อบังคับให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้สามารถสังคมสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสงบเรียบร้อยคือการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของกฎหมายจรรยา กฏหมายยาเสพติดให้โทษ กฎหมายทะเบียนราษฎร เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. ซึ่งออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลที่มี</p>	19

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับ และใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.6/1 เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.6/3 อภิปรายบทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 2.1 ป.6/4 อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.6/2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ</p>		<p>บทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง การปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักหลักการเลือกรับข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องจากแหล่งข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง เพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามในแต่ ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อันเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรม และแสดงออกถึงมรยาตไทยได้อย่างเหมาะสม</p>	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์น่ารู้	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 3.1 ป.6/1 อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ</p> <p>มฐ. ส 3.1 ป.6/2 อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน</p> <p>มฐ. ส 3.2 ป.6/2</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ</p>	<p>หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งในระดับหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล นอกจากนั้น ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นมีผล</p>	16

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 3.1 ป.6/3 บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน</p> <p>มฐ. ส 3.2 ป.6/1 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล</p>	<p>ในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>ต่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นผู้ผลิตที่มีคุณภาพย่อมต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ส่วนผู้บริโภคที่ดีต้องรู้เท่าทัน รับผิดชอบต่อตนเองและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน</p>	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิศาสตร์	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 5.1 ป.6/1 สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม</p> <p>มฐ. ส 5.1 ป.6/2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>ลักษณะทางกายภาพของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและจากกิจกรรมของมนุษย์</p> <p>การศึกษาแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม จะช่วยแสดงข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ขณะเดียวกัน กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทยก็ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 5.2 ป.6/1 วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพกับลักษณะ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.6/3 นำเสนอตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็นผลจาก การรักษาและทำลาย ทรัพยากร และ สิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการที่ ยั่งยืนในประเทศไทย</p>		<p>ทางกายภาพของประเทศ ไทย จึงควรมีแนวทางการ จัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนใน ประเทศไทยแตกต่างกันไป ตามลักษณะทางกายภาพ และการดำเนินชีวิต และ เป็นการเตรียมพร้อมรับมือ ภัยพิบัติที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะทางกายภาพ ของแต่ละภูมิภาคเพื่อช่วย ให้เราอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ได้อย่างยั่งยืน</p>	